

מפתחות

מפתח העניינים

מפתח המקורות

מפתח העניינים

מפתח העניינים

- ביווש 132
ביקורת עדים בפני בעל דין בענישה שיש בה ממצאי הבדיקה, אי גילויים הפומבי 90
של עובדי ציבור, אימתי 89 90 100
של עובדי ציבור, בפני מי 90
בית דין (ראה גם: בוררות; ברורים; סדרי דין)
אבייהם של יתומים 189
אחרי רכבים להטוט 39
אי היוקחות לתביעה כאמור פסק דין 111
אין לדין אלא מה שעיניו רואות 32
איסור לשבת לדין עם עבריין 96
אות הדיות אתן 30
בעלי דין נקרים, דיני ראיות 56 55 54
בעלי דין נקרים, הדיון החל 55 54 53 35
דין בין ישראל ונכרי 54
דין מרומה 118 203 204
העלמת זהות דיני הרוב והמיעות 87
הרכב, בבני נוח 151 56 55 41 39 34 32 25
הרכב, בדיוני נפשות 56 55 33 32 25
הרכב, בשלושה 25
חובה דתית של הדיון 32
חובה לדון דין אמרת 148 118 112
חובה להפריש מאיסורים 196 192
חובה לשמר על ענייני יתומים 189 190
חובות סודיות 87
כבוד בית הדין 82
כשרות לשמש כדין 96
כשרותו של אהוב ושונא 197
כשרותו של נוגע בדבר 98
"לא תגورو מפני איש" 113 112 52 51
מינוי דין על ידי השלטון הנכרי 75 48
נותל שכר לדון, בטלות הדיון 145
סתירת דין מן הדיון 107
סמכות בזמן זהה 30 26
סמכות לדון על פי אומד 146
סמכות להטוט את הדיון 112 111
סמכות להטיל קנסות 117 112
סמכות לחרוג מן הדיון הקבוע 116
סמכות לצורך שעה ולמיגדר מילתא 111 30
סמכות ענישה שלאמן הדיון 117 111 41 150–148
סמכות ענישה שלאמן הדיון 117 111 41 150–148
סמכות שיפוט בעברין נכרי או בגר תושב 53–49
שיקול דעת, בהטלת חרם או שבואה על עד 208 202
- שיקול דעת, בענישה 149
שפSCO שלא כדין, ענישתם 131
תכוונות השופט 44
בני נוח (ראה גם: גור חושב; מצוות דין של בני נוח; נקרים; ערכאות של נקרים; שבע מצוות בני נוח)
אומד 41 155 116 42 52
אונס בקיום מצוות 43
איובוד לדעת 56
איןם בחוקת משקרים 25
אישה, כדין וכעד 17
גדרם 54
גינוי עריות 29
גנבה 155
גנבת דעת 29
דין "וחוי בהם" 52
דין טבעי, בשיפוט ובריאות 25
דין "לא תגورو" 53 52 51
דין פסול עדות 44
דין רוזף 33
דיני ממונות, הצורך בשני עדים 55 41 39 38 37 36 35 31
דינם ודיני ישראל 55 25
דרך ראיות ושיפוט 42 39
הזהמת עדים 53
הטיהת הדיון 19
הימנעות מלדון עבריין, דינה 19
הימנעות מלמנות שופטים, דינה 19
הפללה מלאכותית 45
הפללה עצמית 55 43 42 33
הריגת מחמת אונס 29
הריגת טרפה 42
הרכב בית הדיון 151 56 55 41 39 34 32 25
הרשותה על פי אומד 42 41
הרשותה על פי הودאת פיו 43 42
הרשותה על פי עדים פסולים 41
התדיינות עם היהודי 21
התראת עגונה על פיו 56
חובה להעיז 29
חובת ישראל לדון אותם 51 50
חובת השופט לדון על פי עדות שגבה 42
חזקת ממון 39
חויכם בדים שיטודם בגורת הכתוב, במידות
המודרש ובסבירה 25
חויכם במצוות שכליות 29
חויכם בקייזוש השם 29
יוחסין 26

מפתח העניינים

גבאי צדקה	43
כליอาทיקה	44
גואל הדם	56
שרהג بعد אחד	46–43 25
גול	43
דינה דמלכותא דינה	44 43
גורת הכתוב	29 25
בסיס דין, תחולתו בבני נוח	29
גת	54
העולה בערכאות של נכרים	30
גיד הנשה	43
מקור החוב	50 49
גילוי עריות	48 47
בבנייה נוח	46 45
גנבה	55 54
בנייה נוח	55 54 45 44 42
דינה דמלכותא דינה	151 56 55 45 44 42
השבה לאחר שנמכרה ונחיתאו הבעלים	56 43 41 25
השבה לפנים משורת הדין	45
גנבת דעת	56 55 54 41 39 33 32 25
בנייה נוח	56 55 54 41 39 25 49
גר תושב	50 40
גדרו	50 40
דין רודף	50 40
הרשעתו بعد כשר בלבד	50 40
חווכה למנות להם שופטים	50 40
כפיית עבד להיות גר תושב	50 40
מצווה להחיותו	50 40
דין (ראיה: בית דין)	50 40
דין טבעי	50 40
בבנייה נוח	50 40
וזין המלך	50 40
דין מרומה	50 40
דינה דמלכותא דינה	50 40
אינו סותר דין תורה	50 40
איסור הפליה	50 40
באיםוריהם דתים	50 40
בנית דרכיהם	50 40
בעלות המלך על ארצו כיסוי להלכה	50 40
גדרו	50 40
גורם לייאוש בעלים	50 40
גול	50 40
גולה דמלכותא	50 40
גנבה	50 40
דבר שמנഗ המלכים כן	50 40
דין שדנים בערכאות	50 40
דיני ירושה	50 40
כשרות לעדות, بما שאינו זהירם במצוות	50 40
כשרות לעדות, בעובי עבודה זהה	50 40
כשרות לשמש כשופט	50 40
כשרות לשמש כשופט, כאשרם זהירם במצוות	50 40
מידות המדרש	50 40
משפטי התנאים	50 40
גזיקין	50 40
גזיקין, מחלוקת על נזק	50 40
סמכות בית הדין לדון אותם – רשות או חובה	50 40
סמכות ישראל לדון אותם	50 40
סמכות שיפוט ביחס ליהודים	50 40
עד נעשה דין	50 40
עדות, עד אחד או שניים	50 40
עדות פסולים	50 40
עדות שאתה יכול להזימה	50 40
עדים וראיות	50 40
עונש מוות	50 40
עונשין	50 40
עונשין בזמן הזה	50 40
עונשין, על ידי בית דין ישראל – חובה או רשות	50 40
עשיות דין עצמית	50 40
פיקוח נפש, האם דוחה חיובם במצוות	50 40
צדקה ומשפט	50 40
קם ליה בזרבה מיניה	50 40
קניינים	50 40
ראיות	50 40
ראיות נסיבותיות	50 40
רוב חזקה	50 40
רצח צוברים	50 40
רשות לשופט בן נוח להסתלק מן הדין	50 40
שבועת מודה במקצת	50 40
שבועת שוא ושבועת שקר	50 40
בעל ואישה (ראיה: איסור אישת על בעלה)	50 40
ברורים	50 40
סמכות לחזור מדיני הראיות	50 40
סמכות ענישה	50 40
סמכות ענישה לצורך שעה	50 40
ברכת המצוות	50 40
מצווה שגם בני נוח מצויים עליה	50 40
בררת דין	50 40
דין בין היהודי ונכרי	50 40

מפתח העניינים

דיני שמים בبني נוח 29 הכהן עדותו 195 דינים בבני נוח (ראה: מצוות דינים של בני נוח) הוצאה לפועל היתר לפנות לערכאות של נקרים 110 הזמת עדים (ראה: עדות) הטיתת דין בبني נוח 53 סמכות בית הדין באלם 111 112 הסכומות לספרים תוקף החרם המוטל בהשגת גבול 187 הערמה הטלת קנס 117 הפללה מלאכותית בبني נוח 45 הפליה איסור הפליה בדין דמלכותא 76 72 71 בין יהודי לנכרי 54 הפללה עצמית (ראה: ראיות) הפקר בית דין הפקר יסוד לגביית עדות שלא בפני בעל דין 130 במוניות 136 130 הצהרה בהן צדק אם דינה כשבועה 211 התראה בبني נוח 151 55 54 41 34 32 25 בדין רודף 45 44 והיitem נקיים מה' ומישראל (ראה גם: חשד) 89 93–91 ועשית הישר והטוב 23 בביקורת ישרותו של כוהן 92 CISOD להכרה בדין דמלכותא 28 29 זכות יוצרים דין דמלכותא דין 28 חברה אנושית הצורך במערכת משפטית 21 22 חברים כניסה איסור עיסוק נוספת 100 חובת השתתפות בישיבות 86 חסינות 100 101 כללי אתיקה 101 100 86 81 חוזה לא חוקי תוקפו בדייעבד 47 תוקפו בחווה של קהל 96	דיני מסים 70 דיני עבודה 29 דיני ראיות 70 הברחה מן המכס 70 הסכם התושבים כיסוד להאלכה 69 66 הפקעות והתרומות 70 71 השבת אבודה 28 השלכות על מנהיגים, תקנות ופרשנות הדין 76 התדיינות בערכאות של נקרים 75 48 47 75 רעשית הישר והטוב – CISOD להכרה 29 28 זכות יוצרים 28 חוקיות פולחני של השלטון 76 71 70 71 חויב המפסיד בדיין בתשלום למלכות 110 مبוסס על יושר 29 28 מוסס שאין קצבה 70 מינוי דינים 75 48 מלך ישראל 68 67 ומצוות דינים של בני נוח 32 31 30 וממשפט המלך 68–66 במשפט הפרטיאי 75 74 65 במשפט הציבורי 76 70 65 עונשין 70 ענישה קיבוצית 76 73 72 73 צורת השלטון 69 68 קניין 76 שטרות העולים בערכאות 30 שינוי שער המטבח 70 שלוחו של המלך 70 שליטון מוכך 76 69 תקנה שאינה נגד דין תורה 28 דיני מלוכה הריגת חפים מפשע 52 דיני ממונות אים על העדים 171 170 169 בבני נוח, הצורך בשני עדים 33 הפקר בית דין הפקר 136 130 חויב שבועה מן הדין – רק בדין ממונות 196 דיני נפשות אים על העדים 171 170 169 איסור אישא על בעלה כדיני נפשות 130 הרכב בית דין 56 55 33 32 25 ה צורך בדרישה וחקירה 131 130 קבלת עדות שלא בפני בעל דין 134–129 שימוש באומד 148–146 דיני עבודה דין דמלכותא דין 29 תוספת לעובד, אימתי מחייב המעביר המשיך לשלהה 29
--	--

מפתח העניינים

וחוקי האסלאם	36
וממצוות דיניות של בני נוח	36
חזקת ממון	39
בבני נוח	39
חילול השם	
אין לו כפירה	89
הנהוגות של חבר הסנהדרין	86
חנינה	
סמכות המלך	157
חסידי אומות העולם	
גדרים	35 26 20
וחסידי ישראל, הבחנה ביניהם	20
עולם הבא	27 26 21 20
חסינות	
חברי הכנסת	101 100
כהן גדול	84
מלך ישראל	113 84
המעשה ביןאי המלך	113 84
עובד ציבור	84
חרם, חרם סתום	
בಹסכמה לספרים, למניעת השגת גבול	187
חומרתו	181
חולותו על פסולי עדות	182 184 185
בטענת ספק	187
זימת התובע או יזמת בית הדין	189-191
בכתב	187
לගילוי מקום נכס	189 190
לגילוי עברות	190
לגילוי ראייה	189 190
להברית אדם להעיר	199
על יסוד הרין ועל יסוד מנהג	190 191 190 208
	209
על מומר	181
על מי שיזוע עדות, שיבוא ויעד	199 124
	125
	193 194 197
על עד מסויים או כללי	193-194
על עד שיעידאמת	201 200
על עדים שאינם מסויימים	182
צורך בהסכמה המוחרים	187 186 185 184 182
ושבועות עד, היחס ביןיהם	187-181
שיקול דעת בית הדין	202 208
תחליף להשבעת עד	194-180 208 206 209
חשד	
אמצעים למניעת חשד שווא	94-91
הימנעות מעשית מעשים הגורמים לחשד	
שווא	100 91
הזהרת הון	92
והייחם נקיים מה' ומישראל	89 91-93
חשוד על השבואה, שכגדו נשבע ונוטל	195
בכוחן התורם את הלשכה	91 92
במלשינות, קבלת עדים שלא בפני בעל	
דין	132
בעובד ציבור, חובתו בדיווח כספי	90
טובי העיר (הקהל) (ראה גם: יחיד וציבור; נאמני	
הקהל; עובד ציבור; צרפת)	
כשירות לתפקיד	96-99
מעמדם כדינאים	96 97 98
סמכויות עניותה	150
יחסין	
ישראל ובבני נוח	26
ירושר	
כיסוד במצוות בני נוח	26 29 28 26 30
יחיד וציבור	
איסור לנוהג בשורה על הציבור	82
חחה לא חוקי של ציבור, תוקפו	96
כבוד הציבור	82
מקום השיפוט	114
ירושא	
דינה דמלכותא דין	48 74
بنכרי	35
יתומים	
בית דין אביהם של יתומים	189
חוות בית הדין לשמר על ענייניהם	189 190
כבד הבריות	
כבד בית הדין	82
כבד הצרפת	83 82
בעניותה	149
כהן גדול	
איוסור לשתפו בהכרעה שיש בה ניגוד	
איןטרסים	94
דן ודנים אותו	84
כהן התורם את הלשכה	
עשית הישר והטוב, בבדיקה ירושו	92
מניעת חשד שווא	91 92
כוונה	
בקיום מצוות בני נוח	20
שוגג, בבני נוח	29
כל דלים גבר	
בזמן זהה	108
כתלמיד	107
כללי פטיקה, שיקולי פטיקה	
אין לסמור על יחיד נגד כל הפטוקים	135

מפתח העניינים

- חסינות 113 84
 חריגה בדיני ראות 151 150
 לא דין ולא דין אותו 113
 ומלכי אומות העולם, היחס ביניהם 152 151
 סמכיותו 67 66
 וסנהדרין, היחס ביניהם 151
 ענישה 157 156 152–150
 צורת שלטון אחרת, וסמכיות המלך 69
 שיפוט 22
 שיפוט, בהקלה לנסיבות שיפוט של בני נוח 150
 ווהשלטון הזר, היחס ביניהם 68 67 66
 שלטון החוק 76 71
 מלשיניות
 קבלת עדות שלא בפניו 132 131
 ממונה על הציבור (ראה: עובדי ציבור; צרפת)
 ממשלה ישראל 152
 סמכיות ענישה 152
 מנהג
 השבעת עד דין הפלילי 197 196
 השבעת עד המעד נגד ח嗓 בעכבה 195
 השבעת עד להעיד אמת 198–202
 חרם במקום שבועה 209 208
 במקום שהタルכה רופפת 187
 בנרכי 35
 קודם בית ישראל לארץ 23
 מסים
 דינה דמלכותא דינה 70
 קבלת החלטות על ידי מי שאין לו נגיעה אישית 98
 מצוות
 אונס, בבני נוח 52
 24 23 22
 חיוב הראשית קודם מתן תורה 22
 טעמי המצוות 29
 עברה בקום עשה, חומרתה 109
 "קום עשה" ו"שב ואל תשעה" 20
 שכליות, תלותן על בני נוח 29
 מצוות דינים של בני נוח (ראה גם: בני נוח; שכע
 מצוות בני נוח)
 גדרה 21 18 21
 32 31 30
 ודינה דמלכותא דינה 36
 דין של חוק האסלאם 36
 הסתלקות שופט מן הדין 52 51
 חובת הסתכנות 52
 חיוב מצד הטבע 32 22
 היחס לדיני ישראל 46–34
 המוסדות על דין דתי 36
 כנורמות של הנהגות 23
 דיעבד, כשיקול לקובא 127 126
 הוא עשה שלא כהוגן לפיכך עשו עמו שלא כהוגן 118 112
 החשיבות בטיעותם של הבריות 181 198 200
 התחשבות במקרה הפרטי בנגד הכלל הרחב 117
 יושר כביסים לפסיקה במקום של ספק 26
 כבר הורה זkon 32
 כדי שלא יהיה חוטא נשכר 118
 כל דלים גבר 107 108
 לכתילה ודיעבד 131–126 175 174 131 203
 למען האמת והשלום 108
 צורך שעה 108
 לוזת שפטים (ראה גם: חсад)
 באפוטרופוס 94
 בעובדי ציבור 89 100
 לפני עיור
 תשלום שוחר לשופט נרכי 53
 לפנים משורת הדין
 בבעל דין אלם 117
 בהשכת גנבה ואבדה 28
 לשון הרע
 תביעה להטיל חרם לגילוי עבירות של אדם 190
 מאטר
 חיפה, בעונש לדרצות 149
 בעונש רשות 41
 מומר
 הטלת חרם במקום שבועה 181
 מוסר טבאי 26
 מיגדר מילתא (ראה: צורך שעה ומיגדר מילתא)
 מידות המדרש
 בבני נוח 25 29
 מילה
 מקור החיוב 24
 מינוי שופטים
 דינה דמלכותא דינה 75 48
 בישראל ובבני נוח 21 18 21
 לתכלית של משפט צדק 22
 מכת מרומות
 סמכות בית הדין 41
 מלך ישראל (ראה גם: משפט המלך)
 איסור לשתפו בהכרעה שיש בה ניגוד אינטרסים 94
 והכלל דינה דמלכותא דינה 68 67
 חנינה 157

מפתח העניינים

מנג' הגויים והשפעתו בהלכה	198	199	עונשם של בני שכם	51	50
נויקין	55	54	ענישה על אי קיום המצווה	51	50
עד, בני נוח	55	54	פרטיה	39	36
שוחד לשופט נכרי	53		הצורך שיהיו משפטים של יושר	29	28
סבירה			קדם מתן תורה	23	22
יסוד לדין הליכה אחר הרוב	39		שיטת הרמב"ם	50	21
יסוד לדין ייירוג ואל יעבור בשפיכות דמים	29		שיטת הרמב"ן	53	52
כיסוד לדין, תחולתו על בני נוח	25		תוכנה	28	27
יסוד לקביעת גדרי השיפוט בבני נוח	45		מרקעין		
רוב הדינין נגררין אחר הסברא	32		הטלת שבועה, בניגוד לדין	182	
סדרי דין (ראה גם: בית דין; עדות; קבלת עדות			מראה עין		
שלא בפני בעל דין)			בעובי ציבור	89	
אי היוקקות לתביעה אמצעי לאכיפת פסק			משא ומתן		
דין	111		חויה לשאת ולחת באמונה	23	
אי התיצבות דין, קבלת עדות שלא			משפט המלך (ראה גם: מלך ישראל)		
בפניו	128		ודינה דמלכותא	68	66
אי ציות לפסק דין, אמצעי כפיה	110		הוראת שעה	42	
הרחקה מאולם בית הדין, באלם	108		היחס בין האורה והרשות	65	64
השוואת בעלי הדין	113		יסודהו במשפט הטבעי	33	32
חוות התובע לגלוות מי הם עדיו	118	120-	ומצוות בני נוח	33	32
חשש להסתתרות טענותיו של בעל דין	114		סמכותו לדון בעד אחד	33	32
מקום השיפוט, התיידנות בין יחיד וקהל	114		ענישה לתיקון העולם	33	
מקום השיפוט, בנתבע אלם	113	115-	משפט מנהלי		
מקום השיפוט, שינויו	115-113		יסודות מן המשפט העברי	98	
סירוב להשיב לתביעה, כסאנקציה על סירוב			משפט שלמה		
התובע להתדיין	111		כדוגמה לשימוש באומד	147	146
סירוב להתדיין, אמצעי כפיה וסאנקציות			אמני הקהיל (ראה גם: עובד ציבור)		
112-109			חוות סודיות, השבעות	89	
סירוב להתדיין, טעמי מוצדקים	112	111	וגע בעדות (ראה: פסולין עדות)		
סירוב נתבע להשיב לשאלת הדין	147	146	נויקין		
סודיות			דין בין ישראל ונכרי	54	
בבית המדרש	88		מחילה על נוק, בני נוח	43	
בגוף משפטי ובגוף מעין משפטי	87		עובד כוכבים	55	54
גilio סוד כעילה לפטילה לתפקיד ציבורי	88		נטל ההוכחה		
הימנעות ממשיעת דיןונים סודיים	88	89	אישה שנتابעה בתביעה גירושין מחמת מחלת,		
השבעת>Namaי הקהיל	89		וסירבה להיבדק	124	
חוות עובדי ציבור	87	89	המוzie מחבריו עליו הראיה	128	127
צנעת הפרט	87		העברתו לצד שכנדג, באלם	128	127
סנהדרין			124-115		194
דין שחטא, כשרותו לשמש בתפקידו	86	85	ניגוד אינטరסים	95	94
ומילך ישראל, היחס ביןיהם לעניין ענישה	151		נכרי (ראה גם: בני נוח; גר תושב)		
נשיא שחטא, כשרותו לשמש בתפקידו	85		כבעל דין, דין החל	35	
עבד השנה, מניעת ניגוד אינטראסים ממקבי			גוי ששבת	51	
ההחלטה	94		ירושה	35	
הצורך בשני עדים, להבדיל מדין המלך	152		כשרותו לעדות	31	
عبد כנען			לימוד תורה	37-35	
כפייתו להיות גר תושב			מנהג	35	

מפתח העניינים

- חרם של מי שידוע עדות כדי שיבוא וייעיד 197
 197 193 183 125 124 99
 חרם על עד שיעיד אמת 200 201
 ייחוד העדים 167
 ייחוד העדים, בהטלה חרם סתום 187 183
 כפיה עד להheid 199 194 204
 בכח, בבעל דין אלם 126 125
 נאמנות עד, ללא שבואה 177
 עד אחד, באיסורים 196 196
 עד אחד, בדין המלך 33 32
 עד אחד, חיוב שבואה בדיין הפלילי 197
 עד אחד, קבלתו כשנתיים 182
 עד אחד או שניים, בני נוח 41 42 44 45 45 55
 עדות (ראה גם: אומד; בני נוח; סדרי דין; עדות
 שקר; פטולי עדות; ראיות; שבועת עד; שבועת
 העדות)
 איום על העדים ואזהרתם 169–176 197 209 210
 איסור כבישת עדות 192
 אישא, בני נוח 25
 אלימות כלפי העדים, העברת נטל הוכחה
 124–115
 בדיקת העדים 172 173
 בטלת מקצתה בטלת כולה 145
 בני נוח 55 56
 דין המלך 32 33
 דרישת וחקירה 130 131 132 173 176 178 203
 הבחנה בין ממונות ונפשות, לעניין איום על
 העדים 169–171
 הזמת עדים, בני נוח 42
 הכחשת עדים 173 178
 הקפדה יתר וריבוי עבריינים 148
 חובה להheid 195 193 192 166 29
 חובה להheid, בסכנות ממון 115
 חובה להheid, בעד אחד שקיבלו עלייהם
 כשנתיים 182
 חובה להheid, בקרוב שקיבלו עלייהם 182
 חובה להheid אמת 115 204
 חובת בעל דין להכיא עדיו 191
 חזרת עד מעדותו, לאחר שאימנו עליו 173
 176
 חזרת עד מעדותו, לאחר שנחקרה עדותו 173
 176
 חזרת עד מעדותו, מה נחשב לחזרה מן העדות
 193 192
 חריגה מדיני עדות בענישה לצורך שעה 146
 148–156
 חרם להכרייה אדם להheid 199
 עגונה
 הוכחת מות הבעל בעדות נכרי 56
 עד מדינה
 הכעה המוסרית 142
 בעית עדות נגד שותף לעברה 144
 בעית עדותו של נוגע בדבר 145
 בעית עדותו של עבריין 143
 הגדרתו 141
 הענקת חסינות לעד מדינה 156–158
 לאור הסמכויות של צורך שעה 156–158
 מן הדין ושלא מן הדין 158 159 159
 במשפט המדינה 142 141
 קבילות עדותו 143
 עדות (ראה גם: אומד; בני נוח; סדרי דין; עדות
 שkar; פטולי עדות; ראיות; שבועת עד; שבועת
 העדות)
 איום על העדים ואזהרתם 169–176 197 209
 210
 איסור כבישת עדות 192
 אישא, בני נוח 25
 אלימות כלפי העדים, העברת נטל הוכחה
 124–115
 בדיקת העדים 172 173
 בטלת מקצתה בטלת כולה 145
 בני נוח 55 56
 דין המלך 32 33
 דרישת וחקירה 130 131 132 173 176 178 203
 הבחנה בין ממונות ונפשות, לעניין איום על
 העדים 169–171
 הזמת עדים, בני נוח 42
 הכחשת עדים 173 178
 הקפדה יתר וריבוי עבריינים 148
 חובה להheid 195 193 192 166 29
 חובה להheid, בסכנות ממון 115
 חובה להheid, בעד אחד שקיבלו עלייהם
 כשנתיים 182
 חובה להheid, בקרוב שקיבלו עלייהם 182
 חובה להheid אמת 115 204
 חובת בעל דין להכיא עדיו 191
 חזרת עד מעדותו, לאחר שאימנו עליו 173
 176
 חזרת עד מעדותו, לאחר שנחקרה עדותו 173
 176
 חזרת עד מעדותו, מה נחשב לחזרה מן העדות
 193 192
 חריגה מדיני עדות בענישה לצורך שעה 146
 148–156
 חרם להכרייה אדם להheid 199

פתח העניינים

- הצורך בהתראה 33 32
- הצורך בשני עדים 43 33 32
- קבלת עדים שלא בפני בעל הדין 135–129
- קנס, אין להטיל אלא על העבריין עצמו ולא על בניו 133
- רצחי עוברים, בני נוח 45
- שיקול דעת הדין 149
- שמירה על כבוד הנענש 149
- שפיכות דמים, בני נוח 29
- שפיכות דמים, חומרתה 149
- עיבור השנה 94
- מניעת ניגוד אינטראסים ממקבלי ההחלטה 94
- ערכאות שבسورיה 37
- דנים כפי סברתם 37
- ערכאות של נקרים 109 47 21
- איסור התדיינות 111 110 111
- כאמצעי להוצאה לפועל 30
- גת העולה בערכאות 75 48 47
- דינה דמלוכות דין 166
- היתר לחבווע אנס 109
- הסכם להתקין, תוקפו בדיעד 47
- יהודី כעורך דין 40
- יהודី כרואה חשבון 40
- עדות בערכאות 110 111
- פסק דין, תוקפו המחייב 109
- שבועת היהודים 165
- עשית דין עצמית 37
- בני נוח 37
- להצליל ממונו מידី אנס 110

- פומביות הדיון
- מניעת השפעתו של אלם על עד 108
- פיקדון
- מכירתו כשהוא עלול להתקלקל, איסור על הנפקד למכרו לעצמו 94
- פיקוח נפש
- דין "וחי בהם" בני נוח 52
- פסולי עדות
- אהוב ושונא 197
- אישה, בני נוח 25
- בני נוח 56 43 41 25
- בעל דבר, כשהוטל חרם סתום 185
- הבחנה בין פסול פורמלי ובין פסול מהמת מהימנות 156–154
- הקשרתם על ידי תקנה 155
- חולות חרם סתום עליהם 185 184 182
- חרש 175 174
- מחללי שבת ביוםינו 44

- חובת דיווח כספי 100 90 89
- חובת סודיות 87
- חובת השתפות בישיבות 86
- חסינות 84
- חסינות חברי הכנסת 100
- חשיפה לביקורת 100 91–89
- כללי אתיקה 101–81
- כשירות 99–96
- מופת אחרים 86 85
- ממונה מטעם השלטון, חובתו בדיווח כספי 90
- ניגוד אינטראסים 98 94
- שנחshed, חובתו בדיווח כספי 90
- שנתמנה בכוח, חובתו בדיווח כספי 90
- פסילתון, כשלילה סוד 88
- קבלת החלטות, ללא נגיעה אישית 98 97
- שוויון בפני החוק 86 84
- שוחד 97
- שני קרובים, אם יכולים לשמש באותו גוף 98 99
- שני שונים, אם יכולים לשמש באותו גוף 99
- עובד
- רצח עוברים בישראל ובבני נוח 45
- עונשיין
- אין עונשין אלא אם כן מזהירין 25
- באמצעות ערכאות של נקרים 111
- בני נוח 55 54 50 45 44 42 41 39 29 25
- בוגר תושב ובנכרי 55 53–49
- דינה דמלוכות דין 76 73 72 70 76
- הריגת טרפה, בני נוח 42
- הרשעה על פי עד אחד, בני נוח 45 44
- זמן זהה 49
- חריגה מדיני ראיות לצורך שעה 156–146
- כיפה, כעונש לדודח 149
- למיגדר מילתא, בני נוח 50
- מאסר, כעונש רשות 41
- מטירות הענישה, הרתעה 151 150
- מכת מרומות 41
- מלך ישראל 157 156 152–150
- סמכות בית הדין 111 41 150–148
- סמכות הברורים 153
- סמכות טוביה העיר 150
- סמכות ממשלה ישראל 152
- סמכות מנהיגי הדור 152
- עונש מוות, בני נוח 50 40
- ענישה על פי אומד 155 42 41
- ענישה קיבוצית 76 73 72 76
- ענישה שלא מן הדין 159–148 117 111
- ענישת מי שמורה שלא כדין באיסור אישת על בעלה 131

מפתח העניינים

- ענישה שלא מן הדין 111 148–159
 ציבור (ראה: ייחיד וציבור)
 צנעת הפרט 87
- קבלת עדות שלא בפני בעל דין
 איסור אישא על בעל 134–135
 בעל דין אלם 120 125–134
 הפרשה מאיסורים 132
 נגד שוחט 134
 בעונשין 135–129
 על יסוד אומד 126
 על יסוד הכלל הפקר בית דין הפקר 130
 עניין שיש בו ביש 132
 ענייני קטנות 134–136
 תקנות 134–136
 קידוש השם
 חיובם של בני נוח 29
 קםליה בדרבה מיניה
 בני נוח 37
 קניין
 דינה דמלכותא דינה 76
 דרכי הקניין, בני נוח 36
 תקנות חכמים 36
 קנס
 חיוב אישי 133
 לצד שכנדג, ולדבר מצווה 135
 סמכות בית הדין 112 117
 על הנוטל שכר להעיד או לדון 145
- ראיות (ראה גם: אומד; נטל הוהכה; עדות)
 בני נוח 25 32 33 34 39 41 53 54 55 56
 דינה דמלכותא דינה 70
 הפללה עצמית 134 145
 הפללה עצמית, בני המלך 150
 חריגה לצורך שעה 146–156
 חרם לגילוין 189 190
 נסיבותiot, בני נוח 41
 רגליים לדבר, לאליהם של אדם 119
 רוב, אינו הוכח בממוןות 116
 רוב וחזקה, בני נוח 39 40
 שני בעלי דין נקרים 54 55 56
 רב
 שעבודו לציבור 83 84
 רוב ומיעוט
 אחורי רבים להטtot 39
 בבית דין 87
 רוכו מתוך כולו 99
- נוגע בדבר 144 145 148 179
 נוגע בדבר, הסיבה לפසלותו 144 145
 נוגע בדבר, כעד מדינה 173
 נורי 31
 נורי, בני נוח 54 55
 עבריין 44 143 144 155 156 173
 עבריין, איסור להצתרף לעדותו 143
 עבריין, איסור לשבת עמו לדין 96
 עבריין, כעד מדינה 143
 קבלת עדותם על פי אומד 156
 קבלתם על ידי בעלי דין 176 182
 קרוב 144 145 155 156 182
 קרוב, פסלותו גם לפי חוק המדינה 173
 רשות, גדרו 143 144
 פרנס (ראה גם: פובד ציבור)
 אסור לנוהג בשורה על הציבור 82
 אסור בצעשית מלאכה בפני שלושה 83
 הופעה מכובדת 87
 חובתו לשבול טורה הציבור 82
 כבוזו 82 83
 כשרונות 85 86 85 97 96
 מינויו של בעל עבר פלילי 96 97
 מעמדו 83–81
 נאמנות 96
 קופפה של שרצים תלואה לו מאחוריו 95
 כרעה 99 82
 שחטא, כשרותו לשמש בתפקידו 86 85
 שעבודו לציבור 83
 תוכנותיו ומידותיו 82 83 84 85 95 96
- צד**
 כיסוד לבחינת תקנות קהילתיות 76
 משפט הצד 21 22
 צדק ומשפט 27 56
 בני נוח 21
 צורך שעה ומיגדר מילתא
 דין המלך 42
 חריגה מדיני ראיות 146–156
 יסוד לחיוב עד בשבועה 179 196 200
 כלל פסיקה 108
 כנימוק לאי העמדת דין 156–158
 כנימוק לקבלת עדות שלא בפני בעל דין 129
 131 132
 וסוגיות עד מדינה 156–158
 סמכות בית דין 30 39 111
 סמכות הברוריות 153 154
 ענישה בני נוח 50

מפתח העניינים

שבועת חנוני על פנקסו אם יש להימנע משבועה מחשש שבועות שקר 180 שבועת מודה במקצת בבנייה נוח 36 בדין הפלילי 197 שבועת עד אם יש בה משום שבועות שווא 204-206 כבית הדין הרבני 201 בדין הפלילי 124-184 ביטולה במדינת ישראל 209-211 הבחנה משבועת העדות 176 והטלה חרם, היחס ביןיהן 181-187 המרתה בחרם 208 חשש לשבועות שקר 165 בכפייה ושלא בכפייה 167 201 204 כשירותה של עדות שנייתה ללא שבועה 204-202 מנוג 194-202 מנוג הנכרים, השפעתו בהלכה 199 משמעות עד מהישבע, וכשירות עדותו אם נשבע 180-176 במשפט הישראלי 209-211 נאשם שהוא אלם 124 צורך שעה 179 196 200 שבועת היסט 166 שיקול דעת בית הדין 208 202 שבועת שווא בבנייה נוח 29 חויב מלוקות 205 שבועה שיש בה תועלת של איום 205 שבועת עד כשבועת שווא 204 שבועת שקר בבנייה נוח 29 חוירטה 181 206 209 כnymok לאי השבעת עדים 180 עדות שקר, היחס ביןיהן 198 199 שבע מצוות בני נוח (ראיה גם: בני נוח; מצוות דיןם של בני נוח) אחרי רבים להטוט 39 אישה 21 הבסיס המשפטי 28 19 ודין המלך 33 32 דקודקי הדינאים 21 חויבת שופטיהם להזהיר את העם 50 חויבתו של היהודי להשפיע על בני נוח 30 חויב בני נוח ללמידה אותן 40 37 35 חויבו של היהודי 25 24	רודף בבנייה נוח 44 בגר תושב 44 הצורך בהתראה 45 44 רשות ביד כל אדם לענשו 131 recht והריגה אונס, בבנייה נוח 29 הריגת טרפה בבנייה נוח 42 ייהרג ואל יעבור 29 כיפה, כעונש לרוצח 149 של עובר, בישראל ובבנייה נוח 45 רשע גדרו, לעניין פסילתו לעדות 144 143
שבועת ביטוי איסור להישבע אפילו על דבראמת 206-209 אליה ואror, דין כשבועה 180 גדרה 168 הצהרה בהן צדק, אם דינה כשבועה 211 חולותה על דבר מצווה 205 חולותה על דבר רשות בלבד 204 205 בכתב 186 סוג העניינים שמותר להישבע בהם 208 על פי תקנת קהיל 208 ושבועות העדות, היחס ביןיהן 168 שבועת הדיינים בטענת ספק 187 הגדרתה 180 יש בה משום נאמנות 169 על קריקות 182 "שבועת היהודים" 165 שבועות העדות איינה עניין לנאמנות 169 גדרה 166-168 176 209 בדין הפלילי 196-194 חולותה על פסול עדות 182 184 יחוז העדים 167 עדות הטעונה שבועה 176-180 פסילת עדות שנייתה ללא שבועה 204-202 הצורך בהסתמת המושבע 182 184 187 186 185 ושבועות ביטוי, היחס ביןיהן 168 בתובע ולא בנתבע 167 שבועת הפיקדון איינה עניין לנאמנות 169 שבועת זירזין אין בה משום שבועות שווא 205	

מפתח העניינים

שווון בפני החוק 86	יסודן בהיגיון 18
בשלטון של מלך 76	יסודן במוסדר הטבעי 26
שליחות לדבר עברה	יסודן במשפט הטבעי 25
ענישת המשלחת, דין המלך 151	32 27 26 25
שמטה (ראה: חרם, חרם סתום)	כוונה בקיום המצוות 20
שפיכות דמים	כפייתן על הגויים 51 49
אונס (איולוץ), בני נוח 29	לימודן למי שבא להtagיד 36
שררה	מינורי שופטים 18 21
איסור לנוהג בשררה על הציבור 82	מןוי יישוב העולם 52
tabia (ראה: סדר דין)	מקור החיוב 35 34 28 19
תיקון המדינה	ומשפט התורה, היהס ביניהם 22 21
דין המלך 33	כנורמות של התנהגות 23
מצוות בני נוח 30	ערבה בשוגג 29
תלמיד חכם	ערבה על המצוות אימתי חייב מיתה 40
כעד, הצורך באյום 175	פירוט המצוות 17 19 18
תנאי	פרטי הדינים 39 30 29 17
תנאי קודם למעשה, בני נוח 29	קודם מתן תורה 24-22
תנרו של עכנאי 64	"קום עשה" ו"שב ואל תשעה" 28
תקנות בעלי אומנות	תיקון המדינה 30
דין דין תורה 32 31	שבת
תקנות גאנונים	מקור החיוב 23 22
קבלת עדות שלא בפני בעל דין 135	שורד
תקנות הדיון בבית הדין הרבניים	בחירות, ביטול התוצאות 97
איום על העדים 170	בעובי ציבור 97
שבועת עד 201	לשופט נכרי 53
תקנות חכמים	שופט (ראה: בית דין; ברורים)
אם חילקו בין לכתילה ודיעבד 126	שותף לערבה (ראה: עד מדינה)
כל שתיקנו – בעין דאוריתא תיקנו 184	שטרות
לא ניתקנו אלא לישראל 36	מכירת שטר חוב דאוריתא הוא 36
בקניניהם 36	שטרות העולים בערכאות
תקנות קהל	דינה דמלכותה דינה 30
בחינתן לאור כללי הצדוק 76	הבחנה בין גיטין ושאר שטרות 30
הכשרת מי שפסול לשמש כעובד ציבור 98	cash, השם לכך 66
הכשרת פסול עדות ופסולים לדון 98	שינוי שער המطبع
בענין סירוב להתדיין בבית דין 111	דינה דמלכותה דינה 70
שבועה על פי תקנה 208	שליטון החוק
חשובה	בישראל ובאומות העולם 86
תנאי למינויו של עבריין לתפקיד ציבורי 96	כפיות המחוקק לחוק 64 63
	מובן פורמלי ומובן מהותי 63
	במקורות העכרים 64 63

מקרא	
בראשית ב, טז	27
ב, טו-ז'	19
ט, ה	25
יח, יט	27 20 19
ית, כה	73
כא, בג	29
מו, כד	67
שמות ב, יא	46
ג, יג	82
טו, כה	22
טו, כו	23
כ, ז	206 205
כ, טז	172
כא, א	23
כא, בט	84
כג, א	143
כג, ז	111
כג, ז	147 96
לה, כא	89
ויקרא ה, א	208 192 166
ה, יג	196
ית, ד	18
ית, ה	35
יט, טז	192
כב, ט	86 64
במדבר יא, יב	82
יב, ז	89
טו, טז	72
טו, כב	73
לב, כב	93 92 91
לה, לא	143
דברים א, טז	82
א, יז	112
ו, יג	207
ו, יח	92
ג, ב	207
טו, יח	50 21
ג, ט	152
ג, יד	152 67 32
י, ז	
יג, יד-כ	66 64
יג, טו	130
יג, יט	66
יג, כ	82
יט, טו	177
יט, טז	144
יט, ז	84
יט, כא	196
כא, ט	93
כה, ה	143
יהושע ז, כ	150
ז, כה	150
כב, כב	92
שמעאל א, כה	97
ח, יא-ז'	66 64
ח, יד	71
ג, כו	157
שמעאל ב, א, טו-טז	150
יט, כד	157
מלכים א, ג, טז-כח	146
יב, ז	83
כא, א-כח	71
ישעיהו מ, יא	82
ירמיהו ד, ב	206
כא, יב	84
יהוזיאל כד, יג	109
הושע ד, ב	206
חבקוק א, יד	45
צפניה ב, א	85
מלאכי ג, א	157
תהלים עת, עא	82
קט, כב	82
קמד, ח	56
קמד, יא	56
קמו, יט-כ	21
קמו, כ	22
משליא, ד	142
ג, ד	92 91
יא, יג	87
כה, טו	157

מפתח המקורות

בראשית רבה טז, י	50 17	כת, יז 149
הערת המהדיר	50 17	כט, ב 57
לד	43 25	כט, ד 76
הערת המהדיר	25	שיר השירים ח, יב 67
ס' והזוהר, פרשנת צו, דף נג	192	קהלת א, ז 22
תנחותםא, שמות כא, א	21	ט, ב 207
פקודין ח	89	עורא י, יח 96
ויקרא ז (טו במאד' באבער)	207	206 206
쇼פטים א	21	תרגומים
זהור חדש, מדרש רות, מהד' הטולם, חלק כא,		אונקלוס, בראשית ט, ז
אות קטו	148	56 44
ילקוט שמעוני, תהילים, תהפה	21	משנה
לקח טוב, בראשית ב, טו	18	כלאים ב, ו 157
מדרש אגדה, ויקרא, עמ' ט'	206	שקלים ג, ב 92 91
מדרש הגadol (פייש) דברים, עמ' ששה	21	ח, ב 82
מדרש תנאים יז, יט	66	יומא ג, יא 93
כב, ה	134	סוטה ו, א 89
כד, יז	160	גיטין א, ה 73
תלמוד ירושלמי		סנהדרין ב, א-ב 84
ברכות ו, א	38	ב, ב 112
ראש השנה א, ג	86 63	ג, ו 172 171 170 169
קידושין א, א	53 46 43	ג, ז 87
בבא קמא ד, ג	54	ד, ה 171 169
סנהדרין ו, ג	150	מכות א, י 148
שבועות ד, א	182	שבועות ד 166
עבדה זורה ב, א	18	ד, יב 167
תלמוד בבלי		אבות ג, ב 151 57
ברכות לב, א	82	ככרות ז, ו 145
יג, א	94	תוספთא
מא, א	39	שקלים ב, ב 92 91
פסחים קיג, ב	190 82 73	כיפורים ב, ה 93
יומא ד, ב	87	ב, ו 93
כב, ב	95	יבמות ד 91
כח, ב	157	ד, ז 91
סונ, ב	18	סוטה ז, ב-ג 206
תענית כד, א	96	שבועות ב, ה 182
מגילה יד, ב	69	ג, ד 196
יבמות נד, ב	26	ג, ו 174
צ, ב	117	עבדה זורה ט, ד 50 17
כתובות יח, ב	174	מדרשי הלבה ואגדה
כו, ב	194 178 123 116	מכילתא, נזיקין, א 23
קה, ב	97	פרשנה כ 111
נדרים ח, א	205	ספרא, אחריו, פרשנת ט, אותן י 18
ח, ב	205	ספרא, ראה, עט 92
ניר נג, ב	157	הערת המהדיר 92
גיטין ט, א-ב	30	쇼פטים, כסא 66

מפתח המקורות

לָג, בְּלָד, א	182	ג, ב	76	47	30
לָד, א	196	זֶד, ב	107		
לָה, א	183	סֶז, א	178		
לָה, ב	67	קִידּוֹשֵׁין מַג, ב	179	176	
לו, א	180	סָו, א	130		
לָת, בְּלָט, א	206	בְּבָא קְמָא בָּז, ב	110		
לָט, א	132	לָח, א	54		
עֲבוֹדָה זָרָה ו, א	40	נוֹ, א	192		
צָז, א	157	סָ, ב	74		
הָזְרִיוֹת י, אַ-ב	83 82	צָב, ב	109		
חוֹלִין מַד, ב	91	צָו, ב	118		
צָב, א	17	קִיבָּן	39		
תָּמוֹרָה ג, ב	205	קִיבָּן, ב	129	125	
		קִיגָּן, א	55		
		קִיגָּן, ב	76	66	65
		בְּבָא מַצְיעָא כָּח, ב	44		
		לָ, ב	153		
		לָד, ב	180		
		לָח, א	94		
		לָט, ב	194	124	117
		נָט, ב	116		
		פָּגָן, ב	70		
		בְּבָא בַּתְּרָא טָו, ב	86		
		נָח, א	147		
		קָלָב, א	116		
		סְנַהְדְּרִין ט, ב	145		
		יָ, א	146		
		יִתְ, ב	94		
		יִט, אַ-ב	113	84	
		כָּ, ב	66		
		כָּז, א	143		
		כָּט, א	197	171	169
		לָא, א	87		
		לָבָב, ב	204		
		לָה, א	183		
		לָז, ב	172		
		מוֹ, א	151		
		נוֹ, אַ-ב	17		
		נוֹ, ב	51	39	37
		נוֹ, ב	151	55	45
		צָבָב, ב	44	44	41
		נוֹ, א	52	40	35
		עַדְ, א	29		
		עַזְוָן, ב	34		
		מְכוֹת ג, א	148		
		שְׁבוּעָות כָּא, א	206		
		כָּה, ב	167		
		לָ, ב	116	96	

מפתח המקורות

- מהרי"ק, שו"ת, שורש א 113
 שורש עט 113
 שורש קיו 125 126
 שורש קפו 200
 מהרי"ק, שו"ת ופסקים חדשים, ס"ח 113
 ס"י יח 113
 מהר"ם בר' ברוך, שו"ת (דף פראג), ס"י
 תקמוני 113
 מהר"ם בר' ברוך, שערוי תשובות (מקיצי
 נרדמים, ברלין תרנ"א) כ"ז פארמא, ס"י צט
 183
 ס"י רצוי 199
 מהר"ם מינץ, שו"ת, ס"י קה 114
 מרדכי, בבא קמא, פרק י, ס"י קמן 126
 בבא בתרא, פרק א, ס"י תפ 96
 שבועות, פרק ד, ס"י תשס 185 183 182
 נימוקי תלמיד הרשב"א, בבא מציעא לט, ב, בתוך
 שיטת הקדמוניים (מהדר' בלוי), עמ' קיב 121
 ס' העיטור, מתנת שכיב מרע (נחת, ד) 116
 ס' העיקרים, מאמר א, פרק כה 21
 ערוץ, ערד פרנס 99
 רב"ז, השגות, הל' מילה א, ו 49
 רא"ש, פירוש, נדרים כת, א 72
 רא"ש, פסקים, גיטין, פרק א, ס"י י 68
 בבא קמא, פרק א, ס"י יט 55 33
 פרק ח, ס"י יז 109
 שבועות, פרק ד, ס"י יט 168
 רא"ש, שו"ת, כלל ו, ס"י טו 189
 ס"י כא 185 184
 כלל ז, ס"י ז 190
 כלל יז, ס"י א 131
 כלל מו, ס"י א 130 131
 כלל קו, ס"י ו 146
 רב"ש, תוספות (מהדר' שטערן), שבועות לד, ב,
 הערת המהדייר 183 118
 ר"ח (ראיה: ר' חננא)
 ריב"ש, שו"ת
 ס"י מא 195
 ס"י נב 75
 ס"י קע 202 199 195 190 176 124
 ס"י קעו 195 129 120
 ס"י רלו 131 129
 ס"י רטו 195
 ס"י שכה 189
 ס"י שעא 123
 ס"י שצב 177
 ס"י חצט 129 118
 ריב"ש, שו"ת החדשות, ס"ט 73 52
 אור זרוע, בבא קמא, ס"י תמן 69 66 66
 הלכות ערכאות, חלק ג, ס"י ג 47 31
 בית הבחירה, יומא כב, ב 96 95
 בבא קמא קיג, א-ב 71 68
 סנהדרין כט, א 171 169 169
 נב, ב 152 69
 נו, ב 43 41
 נז, ב 155
 נז, ב הערת המהדייר (סופר), עמ' 224, אות
 ח 155
 נח, ב-נט, א 35
 הוריות י, א 83
 בעלי התוספות, פירוש התורה (מהדר' גليس),
 בראשית לד, יג 50
 הగות אשורי, גיטין, פרק א, ס"י י 54 31
 בבא מציעא, פרק ב, ס"י ב 177
 זכרון יהודה, שו"ת, ס"י יז 195
 חות המשולש, תשב"ז, ח"ד, טור ג, ס"י ו 109
 חזקוני, פירוש ליהורה, בראשית לד, כה 50
 ס' החינוך, כו 41
 הערת רוז'ו לייטער 43
 קצב (קצא במהדר' שעוזל) 55 51 42 41 33
 הערת ר"מ אריך 42
 לתזו (תכבד במהדר' שעוזל) 17
 חקכוג (תקכו במהדר' שעוזל) 45
 חכמי פרובינציה, שו"ת, חלק א, ס"י סה 118
 ר' חננא, כתובות כז, ב 117
 ס' חסידים (מקיצי נרדמים), ס"י מס 88
 טור יי"ד, רנו 90
 חורי'ם טז 185
 טז, ב 189
 כת, י 123
 לו 191
 עא 190
 עא, יז 190
 צב, ט 190
 קנב 134
 תה 55
 יד רמה, סנהדרין כט, א 171 172 172
 לא, א 88
 נז, ב 54
 כוזרי ב, מה 151
 ג, עג 19
 כל בו, ס"י קיו 155
 מאירי (ראיה: בית הבחירה)
 מהרי"ז ויל, שו"ת, ס"י קו 111
 ס"י קמט 118
 ס"י קעג 90

מפתח המקורות

ר'יטב"א, חידושים, בבא מציעא (מהד' האלפערן)	
פג, ב 153	70
יב, א 171	
יב, ג 171	
יד, יא 49	
י"ז, ט 85	
150 42 33	
ית, ו 172	
כ, א 147	
כ, ה 111	
כא, א-ג 113	
כב, ו 88	
כד, א 146	
כד, ב 146	
כד, ד-ה 148	
כד, ו 117	
כד, ח 204	
כד, י 159	
כד, י 154	
כד, י 149	
כה 82	
כה, א 82	
כה, ב 82	
כה, ג 82	
כה, ד 83	
כו, ו 109	
עדות א, א 192	
ג, יא 126	
123 119	
ג, יב 174	
ט, יא 143	
ג, א 143	
ג, ב 143	
ג, ג 143	
ג, ד 143	
ג, יב, א 44	
יב, ב 146	
יג, טו 155	
טו, ד 144	
יז 172	
יז, א 170	
יז, ב 172	
מלכים ב, ו 99	
מלכים ב, ו 82	
ג, ח 156	
ג, ט 73	
156 150 33	
ג, י 67	
ד, א 67	
ד, ו 71	
ת, י 49	
ת, יא 20	
ט 55	
ט, א 24	
ט, א 19	
ט, א 17	
ט, ז 54	
ט, יא 35	
35 26	
ר'יטב"ז, מיגאש, בבא בתרא נה, א 68	
ר'יטב"ז, שorthy (מהד' ר'י קאפק), ס"י יד 36	
ר'י ז' מיגאש, חידושים, בבא בתרא נה, ב 72	
שבועות כה, ב 168	
לה, א 168	
ר'י ז' מיגאש, Shorthy, ס"י נג 188	
ר'י פ', סנהדרין, פרק שלישי (ט, א) 88	
שבועות, פרק שביעי (לב, ב) 187	
ר'י פ', שרית (לייטער), ס"י רכד 188	
ר'י פ', שרית (רוטשטיין), ס"י סא 188	
רמב"ם, יד החזקה יסודי התורה ח, ב 45	
ספר תורה י, יא 20	
מילה א, ו 49	
شكلים ב, י 93	
קידוש החודש ד, יא 95	
שבועות ב, ב 180	
ה, טז 204	
ט-י 209	
ט, א 167	
ט, ג 167	
ט, ט 167	
ט, יד 168	
ט, יח 168	
ט, יט 168	
יא, א 207	
יא, ז-ח 196	
יא, ט-י 180	
יא, טז 206	
נקי ממון ת, ה 54	
גולה ואבדה ה, יא 70	
ה, יא ואילך 70 68	
ה, יג 70	
ה, יד 72	
ה, יז 70	
ה, יח 69	
רצח ושמירת נפש ב, ב 150	
ב, ד 156	
ב, ה 150	
ג, ט 149	
ד, ח 149	
ד, ט 159	
זכיה ומיתה א, טו 73	
מלואה ולואה טו, ה 70	
נהלוות ו, ט 35	
סנהדרין א, א 50	
ג, י 83	
יב 171	

מפתח המקורות

שברעות, פרק ד (יג, ב) 168	ט, יד 152 50 39 18
(טו, א) 167–166	ג, ב 52 29
(טו, ב) 183	ג, ט 35
רakananti (מהד' הלבוש), חלקים ח–י, ראש פרשת	ג, יא 49
משפטים 148	ג, יב 54 35
רשב"א, בבא מציעא לט, ב 123	ג, יד 25
בבא בתרא נה, א 68	רמב"ם, מורה הנבוכים, חלק ג, פרק לב 23
רשב"א, שו"ת, חלק א, סי' קנא 117	רמב"ם, ספר המצוות עשה קעה 192
סי' תרנו 189 188 185 184 189 188 185 184	לא תעשה רצ 147 41
סי' תרנה 193 189 188 167 166 167 166 167 166	רמב"ם, פירוש המשניות נדרים ג, ג 70
סי' תתק 191 189 188 167 167 167 167 167	סנהדרין ב, ג 85
סי' תתקטו 132	שבועות ד, יב 167
סי' תתקסב 117	חולין ז, ו 24 23
סי' אלף קמו 117	רמב"ם, שו"ת (מהד' בלבד)
חלק ב, סי' קמח 118	סי' קיא 85
סי' רכט 191	סי' קמח 20
סי' רפג 117	סי' שכט 187
סי' שנו 65	רמב"ם, שו"ת (פאר הדור), סי' קנא 187
חלק ג, סי' צג 195	רמב"ן, השגות, ספר המצוות לרמב"ם, סוף
75 71 68 67	שורש יד 36
153 149	עשה ז 207
154	רמב"ן, חידושים, בבא מציעא לט, ב 120
חלק ד, סי' שיא 154	בבא בתרא נה, א 71 67
158 157 154	שבועות לא, ב 185
חלק ה, סי' רלה 71	רמב"ן, פירוש לתורה, בראשית לד, יג 38 35
74 65 48	50 39
סי' רנד 74 65 48	מט, ה 53
רשב"א, שו"ת המיחסות לרמב"ן, סי'	שמות טו, כה 23
רעת 154	כב, טו 23
רשב"א, תשובתו המובהת בב"י, ח"מ, שפט,	רמב"ן, שו"ת (ספרן של ראשונים, אסף), סי'
מחוי ח, ובמלואה ב–228 (1896) JQR 8 153 70	מו 67
רשב"ט, בבא בתרא נד, ב, ד"ה והאמר	סי' סג 110
שמעאל 66	רמב"ן, שו"ת המיחסות לרמב"ן (ראה: רשב"א)
רשב"ט, פירוש לתורה, שמות טו, כה 23	רמב"ן, תורה ה' תמיימה, כתבי הרמב"ן (מהד'
רשב"ש, שו"ת	שעוזל), כרך א, עמ' קעג 18
סי' שפט 190 187 181 167	רמ"ה (ראה: יד רמ"ה)
סי' שצה 173	ר"ן, דרישות, דרוש יא 152 151 32 21
סי' תקמג 24 22	ר"ן, חידושים, בבא בתרא נה, א 68
רשב"י, יומא נב, ב, ד"ה קופה 95	סנהדרין קט, א 174 173 171
כתובות ית, ב, ד"ה אין אדם משום עצמו	הערת המהדיר 173
רשע 43	מו, א 153 70
קה, ב, ד"ה שהוא חד 97	נו, ב 51
נדרים לא, א, ד"ה שאינו נהנה לבני נח 17	נו, ב 54
גייטין ט, ב, ד"ה כשרין 66 30 28	פו, א 153 70
ד"ה חוץ מגיטין נשים 47 30	ר"ן, על הריב"ת, קידושין, פרק ב (יח, א) 177
יד, ב, ד"ה הן אמה 107	179
ד"ה וכובען אמה 107	
ד"ה ומדברים מחציהם 107	

מפתח המקורות

- בבא מציעא לט, ב, ד"ה דלאו אחיך הנו 118
 ס"י ריד 96
 ס"י רך 156
 תשב"ץ (זרואן), ח"א, ס"י עח 31
 ס"י פ 116
 ס"י פד 116
 ס"י קנה 75 74 68
 ס"י קנה-קסב 48
 ח"ב, ס"י יט 195 125
 ס"י רט 109
 ס"י רלט 73
 ח"ג, ס"י טו 198 196 195 181 178 176 167
 205 203
 תשב"ץ (ר'יש בר' צדוק), ס"י תקיב 113
 משובות מימוניות, קניין, ס"י ב 73
 ס"י כו 97
- אחרונים**
- אבי עורי, הל' מלכים ט, יד 51 50
 אבן האול, הל' נזקי ממון ח, ה 76 66 54 31 28
 אבני מילואים, אה"ע כת, ס"ק ב 76
 תשובה כד 56
 אבקת רוכל, שו"ת, ס"י קעט 122
 ס"י קפא 122 116
 ס"י קצה 191 184 183 115
 אגרות הראייה, ח"א, אג' פט 27 20
 אג' קמה 39
 ח"ג, אג' כתיה 24
 אגרות משה, שו"ת, י"ד, ח"א, ס"י נה 31
 אהבת עולם (אלגאוי) 29
 אוצר הפסיקים, אה"ע, ס"י יא, ס' ד, אותן
 נח 129
 אור החיים, בראשית לד, כה 51
 לד, כו 37
 מד, י 41
 שמוט י, כד 29
 אור שמה, הל' מילה א, ו 49
 הל' אסורי ביה ג, ב 24
 הל' מלכים ג, י 152 150 33
 י 20
 אורח משפט (חוון), חוי"מ, ס"י כת, הגביי, אותן
 א 189
 אורח ג 187
 אורח משפט (קוק), שו"ת, חוי"מ, ס"י ד 30
 אורחות המשפטים (כץ), ח"א, כלל גג, ס'
 א 114
 אורחים ותוממים, ס"י כת, אורחים, ס"ק י 200
 תוממים, ס"ק ה 191
 ס"י טט, תוממים, ס"ק ה 76
- בבא מציעא לט, ב, ד"ה דלאו אחיך הנו 121
 ד"ה סוף סוף אותו סהדי 121
 סנהדרין ייח, ב, ד"ה משום אפסניה 94
 ד"ה כהן גדול 95
 יט, ב, ד"ה כבשו פניהם 84
 לא, א, ד"ה בתר 88
 לה, א, ד"ה שמחמץ את דיןנו 183
 לו, א, ד"ה מאיימין 172
 נו, ב, ד"ה אי הכי מאי הוסיף עליהן
 דיןין 50
 ד"ה בר נצטו עכו"ם 50
 נז, ב 54
 נט, א, ד"ה ומ שני קום עשה 51
 ד"ה בשבע מצוות דידחו 35
 מקות ז, א, ד"ה אילו היינו 148
 ד"ה אף /
 שבועות לג, ב, ד"ה מנה מנתי 182
 לח, ב, ד"ה בספר תורה 206
 רשי", פירוש לتورה, שמות טו, כה 22
 ויקרא ייח, ד 18
 דברים א, ט 53
 שיטה מקובצת, כתובות לג, א 170
 נדרים כח, א 72
 בבא קמא צו, ב 68
 בבא מציעא לט, ב 122 120
 תוספות, ערובין סב, א, ד"ה בן נח 37
 כתובות כו, ב, ד"ה אמר ליה 121 119 122
 123
 גיטין סז, א, ד"ה דיבורה 178
 קידושין מג, ב, ד"ה והשתא 176 201
 בבא קמא נו, א, ד"ה פשיטה 192
 נח, א, ד"ה א"ג 70
 צ, ב, ד"ה כגן שראויה בלילה (הראשון) 45
 קיב, ב, ד"ה ושלחו לו 126
 בבא מציעא לט, ב, ד"ה זיל את 121 119 120 121
 122
 סנהדרין ייח, ב, ד"ה משום צינה 95
 כ, ב, ד"ה מלך מותר בו 71
 חולין מד, ב, ד"ה וכן העדים 91
 תוספות הרא"ש (ראה: ראה"ש)
 תלמיד ר' שמואל בר' שניואר, על הירושלמי
 (מהד' סופר), שקלים ב, ב 92
 ט' התדרומות, שער מו, חלק ח, ס"י א 70
 ס"י ה 67
 תרומת הדשן, פסקיים וכתבים, ס"י קעה 125
 199 196
 ס"י קעו 130 127

מפתח המקורות

- ג'יזולי תרומה (על ס' התרומות), שער סב, חלק א, אות ג 110
- гинет ורדים, חר"ם, כלל ג, סי' כו 208
- גלוון הש"ס, נדרים ת, ב 205
- גלווני הש"ס, סנהדרין גז, ב 43
- עובדת זורה סד, ב 46
- הגר"א, ביאורים לשוי"ע, חר"ם, טז, ס"ק ו 192
- כת, ס"ק יב 187
- כת, ס"ק יד 200
- כת, ס"ק סט 128
- הגר"א, הגות לספר, ראה, עט 92
- דבר משה, חר"ם, סי' לה 208
- דברי אברהם (שדמי), ח"ג, סי' ה 54
- דברי מלכיאל, שו"ת, ח"ג, סי' קנג 193
- דברי ריבות, שו"ת, סי' נז 99
- סי' קנד 191
- דברי תלמוד (קפלן), ח"א, עמ' מה 69
- דרמי קעא 67
- עמ' קעה 70
- עמ' רבב 51
- דעת קדושים, חר"ם, מערכת ע, אות קסח 112
- דקוקי סופרים השלם, כתבותיו, ב 123
- דרישה ופרישה, הגות, טור חר"ם, סי' כת, אות ד 186
- דרכי משה, טור חר"ם, סי' יז, ס"ק א 114
- סי' כד 111
- סי' כת, ס"ק ט 135
- סי' קנב, ס"ק א 134
- הדרש והעיוון (לויין), שמות, פרשת משפטים, מאמר קעב, אות ז 157
- הדר הכרמל, שו"ת, חר"ם, סי' ב 18
- הירש, רשי"ר, פירוש לתורה, בראשית ב, טז 19
- הלכה פסוקה, חר"ם, סי' ט, עמ' 4, הערכה 38
- עמ' ה, הערכה 68
- עמ' ה, הערכה 53
- ס"י כו, ס' ב, עמ' 30 109
- הלכות קטנות (חאגין), ח"א, סי' קכ 182
- העמק דבר, פירוש לתורה, בראשית ט, ה 73
- ט, ו 56
- העמק שאלה, שאלתה ב, אות ג 37
- שאלתה סט, אות ד 182
- הר צבי, או"ת, ח"ב, קונטרס ملي' דברות, סי' ב 38
- הרץוג, ר' יצחק אייזיק, הערת ל"ס, תחוקת העבדה (פידלינג), עמ' קקט 76
- השיב משה, שו"ת, סי' ד, דרך ג, נתיב יז 133
- סי' ס, דרך ג, נתיב יז 115
- און אהרון, מערכת ע, אות ט 44
- ר' אליהו גוטמאכר, שו"ת, ח"א, י"ד, סי' פז 174
- ר' אלעזר משה הלוי איש הורוויץ, הסכמה לש"ס רילנא, תרכ"ב 29 76
- אמרי בינה, חר"ם, דיני עדות, סי' טו 36
- קונטרס בדייני קניינים, סי' טו 36
- אנציקלופדייה תלמודית ערך "אין למדין מקודם מתן תורה", כרך א 25
- ערך "אלס", כרך ב 112
- ערך "דינא דמלכותא דינא", כרך ז 66
- ערך "דינים", כרך ז 22
- ערך "חישד: מראית העין", כרך יז 91
- באר הגולה (מהר"ל), באר השבעי 54
- באר יצחק, שרית, אה"ע, סי' ה 31
- ב"ח, י"ד, סי' רנו 90
- חר"ם, סי' צב, ט 190
- ב"ח, שרית, סי' קיא 45
- בית אבי, שרית, ח"ג, סי' כסא 46
- בית האוצר, ח"א, מערכת א-ב, אות ז 44
- בית המלך (חסון), קונטרס סוכת דוד, דף יז, טור ג 131
- בית יוסף, חר"ם, ב, א 148
- ב, מחר ב 153
- יד, ג 114
- כו, סוף 71
- כת, מחר ג 195
- מהר ד 188
- מהר ה 199
- מהר ה 198
- כת, י 169
- ס"ו, מחר יח 36
- צב, ט 190
- שפת, מחר ח 153
- 70
- בית יצחק, שרית, י"ד, סי' עה 76
- בית שלמה, שרית, חר"ם, סי' לו 190
- ס"מ 203
- ס"י קלא 37
- בן יהודה, שרית, סי' ג 37
- ס"י כא 45
- בני דוד, הל' מכירה כב, יז 55
- בניין עולם, סנהדרין גז, ב, ד"ה שם בגמרא 37
- בניין זאב, שרית, סי' רמ"ט 200
- ס"י תיח 119
- בעי חי, חר"ם, ח"א, סי' קנה 112
- ס"י רכח 131
- בעצלאל אשכנזי, שרית, סי' ד 116
- ברית יעקב (לייבשיץ), שרית, או"ח, סי' כ 43
- גור אריה, בראשית לד, יג 73
- 51

מפתח המקורות

- עובדת וריה ט, ד 18
 חותם סופר, חידושים, גיטין י, ב 31
 שׂוּעַ, חֲרוּם, סִי' קכא 177
 חותם סופר, שׂוּעַ, יוֹדֵד, סִי' ע 52 39
 חֲרוּם, סִי' כג 165
 סִי' מד 67
 סִי' עז 207
 סִי' א 207
 סִי' צא (הראשונה) 37
 סִי' קכח 76
 סִי' קס 97
 סִי' קסב 179 85
 סִי' רז 202 179
 חלק ו, סִי' יד 53
 סִי' מט 85
 סִי' נט 89
 טבעת החושן, כרך ה, עמ' מט 144
 ט"ז, יוֹדֵד, צח, ס"ק ב 42
 טל תחיה (מרגליות), משפטן גר תושב 18 18
 54 31
 יביע אומר, שׂוּעַ, חֲרוּם, יוֹדֵד, סִי' א 128 125
 סִי' יז 211
 יד אהרן אותן קכד 175
 יד אליהו, שׂוּעַ, סִי' לח 51 46
 יד אפרים (וינגרט), סִי' א 196
 יד פשוטה, הל' מילה א, ו 49
 יהודה יعلا, שׂוּעַ, ח"ב, סִי' א 21
 יהוה דעת, שׂוּעַ, ח"ז, סִי' סה 35
 ר' יחזקאל אברמסקי, חירושים, שבועות לה 167
 לח, ב 169
 ים של שלמה, כתובות, פרק ב, סִי' נב 127 125
 131
 בבא קמא, פרק א, סִי' מא 155
 פרק ו, סִי' ו 192
 פרק י, סִי' ח 135 129
 סִי' י 134 125
 ר' יעקב עמדין, הגהות, פסחים קיג, ב 82
 ר' ירוחם פישל פרלא, על ספר המצוות לרנס'ג,
 עונש שח-סט 46
 ירים משה, על טור חֲרוּם, סִי' כה, ס"ק יא 204
 ירד אברהם, חֲרוּם, ח"ב, סִי' מו 208
 ישועות יעקב, על שׂוּעַ, אה"ע, סִי' מה, ס'
 ד 179 178 177
 חֲרוּם, סִי' כה, סִי' א 183
 ישועת דוד (פוברסקי), סִי' כג 52
 ישכיל עבדי, ח"ד, קונטרס אחרון, יוֹדֵד, סִי' ג 211
 ח"ה, חֲרוּם, סִי' טו 205 201 196 179 177 205 201 196 179 177
 התעדורות תשובה, שׂוּעַ, ח"א, סִי' קט 29
 סִי' קיח 29
 סִי' רלב 29
 ח"ב, סִי' כד 28
 סִי' קנה 69
 ויאמר יצחק, דף קצתה, טור ד 175 174 175
 ויען אברהם, חֲרוּם, סִי' ב 165
 זקן אהרן (וואלקין), שׂוּעַ, ח"ב, סִי' קכו 51
 זרע הארץ, הל' כלאים, עמ' רמב"ד 40
 עמ' ר מג 40
 חבש פאר, דרושים, דרוש ג 26
 חות יאיר, שׂוּעַ, סִי' כה 204
 סִי' קלו 53
 סִי' רח 193 192
 תושן האפוד, שׂוּעַ, סִי' יח 111
 הערות לחֲרוּם, יז, י 112
 סִי' כח 175
 חזון איש, בבא קמא, סִי' י 55 44 43 37 28
 סִי' טו 76
 נזיקין, ליקוטים, סִי' ב 45
 הל' גיטין, סִי' קא 43
 חֲרוּם, ליקוטים, סִי' ב 204 43
 חזון איש, אמונה ובתחון, עמ' מב 95
 חידושים ומוקרים (לבעל מנתת חינוך), על
 הרמב"ם, הל' מלכים ט, יד 55
 חכם צבי, שׂוּעַ, סִי' יד 114
 סִי' פד 46 45 43
 חכמת מנוח, על תוס' כתובות כו, ב, ד"ה אמר
 ליה 123 119
 חילקת יואב, מהד' תנינא, סִי' יד 56 44
 סִי' טו 40
 חילקת מחוקק, אה"ע, סִי' לה, ס"ק ג 177
 חמגדת אפרים, חֲרוּם, סִי' ע, אות ז 179
 חמגדת ישראל, על ספר המצוות לרמב"ם, מצווה
 רפה 152 32
 מפתחות והוספות, דף יד, ב 33
 קונטרס נר מצוה, דף פו, א 19
 צב, א 54
 צב, ב 31
 צט 50
 צט, א 21
 צט, ב 53 38 19
 ק, א-ב 53 43
 ק, א-ב 33
 ק, ב 45 43
 קב, א-ב 52
 קה, א 43
 חסדי דוד, על התוספתא, שקלים ב, ב 92

מפתח המקורות

- מהרי"ח (חסיד), חידושים על המשנה, סנהדרין
ד, ה 171 170 171
מהרי"ט, שורית, ח"ב, חורי"מ, סי' לה 31
מהרי"ט (טאיטאצאק), פסקים (מהד' בנייהו), סי'
סג 75
מהר"ם אל אשקר, שורית, סי' קטו 116
סי' קיו 27
מהר"ם אלשיך, שורית, סי' קד 116
סי' קיא 175
מהר"ם די בוטון, שורית, סי' ח 132
סי' יט 125
מהר"ם מלובליין, חידושים, בכא מציעא לט,
ב 121
מהר"ם שיק, שורית, או"ת, סי' קד 39
סי' קמד 49 39
מהר"ץ חיות, חידושים, נדרים כה, א 67
מהר"ץ חיות, קונטרס אהרון 22 20
מהר"ץ חיות, תורה הנביאים, פרק י 19 17
פרק יא 45 24 20
מהרש"א, חידושי אגדות, יומא כב, ב 95
מהרשד"ם, שורית, אה"ע, סי' ט 200
חר"מ, סי' יג 109
סי' שעח 109
מהרש"ל (ראה גם: ים של שלמה), שורית, סי'
יא 135
סי' לג 133 129 126 119
מהרש"ם, שורית, ח"ב, סי' גו 86
ח"ה, סי' כא 31
מחנה חיים, שורית, ח"א, סי' סג 39
ח"ב, או"ת, סי' כב 50 46 43
סי' בג 46 45
Յ"ד, סי' י 39
סי' ח 43 42 39 35
מי מרום, כרך א, עמ' קלג 54
מי נפתחו (טבייל), בכא מציעא לט, ב 116
מים חיים, שורית, י"ד, סי' לא 134
חו"מ, סי' א 197
מים עמוקים (ראה: ראנ"ח) מים רבים, שורית,
חו"מ, סי' א 200 193
מלא הרועים, מערכת בן נת, אות ד 46
מלאכת מחשבת (אידל), סוף הספר 92
מלמד התלמידים, פרשת נוח 36 31 17
פרשת משפטיים 31 24
מנחת חינוך, מצוה כו 42
מצווה לד 46
מצווה פב 41
מצווה קצב 56
מצווה תפז 53
ישmach לב, ח"ב, חורי"מ, סי' יט 129 128 128
כבד אלהים, בסופו 20
כונן למשפט, העזרות על שמרו משפט, חוקות
הדיןנים, סי' יב 172
כלוי חמדה, שמות, עמ' 33 146
משפטים, אותן א 109
דברים, דף ז, א 52
שופטים, אותן ו 33
כנסת הגדולה, חורי"מ, סי' כת, הגב"י, יג 193
יוז 203
הגה"ט, עד 128
בנשת יחזקאל, שורית, סי' פג 155
כסף משנה, הל' מילה א, ו 49
הל' עדות, א, א 192
ג, יב 122 121
ט, יד 38
הכתב והקבלה, פירוש לתורה, דברים ב, י 26
כתונת יוסט, ח"ג, שורש עדות, ענף ד 204
ענף כג 175
כתיר דוד (קפלן), סי' יח 40 36 35
לב איברא (הנקין), עמ' 125 41
לבוש עיר שושן, סי' כת, א 192
סי' כה, טו 125
סי' לו, א 144
סי' קכא, ט 177
לחם משנה, הל' עדות ג, יב 122
הל' מלכים ד, ו 71
ט, יד 51
לחם רב, שורית, סי' קנו 72
ס' מאירת עיניים (ראה: סמ"ע) מאמר
העתים 38
המבי"ט, קריית ספר על הרמב"ם, הל' גולה
ואבדה ה 68
המבי"ט, שורית, ח"א, סי' לו 31
סי' רסב 205
סי' רפג 185 194 186 191
מגדל עות, הל' מלכים ד, א 70
מהרי"ז ענוזיל, שורית, סי' ד 75
סי' בט 166
מהרי"ל, חידושים, בסוף ס' שני המאורות
הגדולים, סי' יח 123 119
דף ח, ב 192
דף י, א 168
דף יא, טור ג 169
מהרי"ז בן לב, שורית, ח"א, סי' יוז 187
ח"ג, סי' מה 110
ח"ד, סי' א 203 199

מפתח המקורות

- משפטים לישראל, חובי' ראשונה, כוח בית דין, עמ' א-צט 153 עמ' צד 135 עמ' צה 202 נודע ביהדות, שו"ת, מהד' קמא, אה"ע, ס"י עב 130 ס"י צב 130 חור"ם, ס"י ב 98 ס"י כא 98 ס"י ל 167 מהד' חנינא, אה"ע, ס"י מב 39 ס"י קנא 130 חור"ם, ס"י ב 115 114 ס"י נה 155 ס"י נט 45 נחל יצחק, לחור"ם, ס"י לז, כב 98 ס"י צא 35 ענף א 38 ענף א-ב 54 נחלה יעקב, שו"ת, ח"ב, ס"י ג 39 גטע שורק, שו"ת, חור"ם, ס"י א ואילך 83 נתיבות המשפט, ס"י כה, ביאורים, ס"ק ג 186 חידושים, ס"ק ט 187 ס"י מו, ביאורים, ס"ק יז 144 סמ"ע, חור"ם, ב, ס"ק ז 111 יד, ס"ק יח 114 כד, ס"ק יג 111 כה, ס"ק טו 193 189 186 ס"ק טז 202 בט, ס"ק א 173 לו, ס"ק א 144 עא, ס"ק ב 189 פז, ס"ק סו 175 צב, ס"ק יט 202 קניב, ס"ק א 134 רסן, ס"ק ד 201 רצ, ס"ק ב 94 ספר יהושע (באב"ד), פסקים וכותבים, ס"י ששה 76 עונג יו"ט, שו"ת, או"ת, ס"י יט 20 עורת כהן, שו"ת, ס"י כא 156 ס"י כב 156 41 38 31 ס"י כת 148 ס"י מא 148 ס"י מב 205 181 עטרת יצחק, שו"ת, ס"י מט 165 ס"י כת 174 ס"י קל 175 173 מצוה חטו 52 מנחת יצחק, שו"ת, ח"ד, ס"י נא 40 ס"י נב 40 35 מנחת עני, על חוי"מ, ראש הל' עדות, שרית בהלי עדות בקידור, אות טז 175 מעשה אפוד (דוראן), הקדמה 20 מעשה בצלאל, על הריקאנטי, ס"י תקעוז 191 מצודת דוד (רדרב'ז), מצוה חקסט 29 196 מאות ראייה, חור"ם, ס"י א 26 המקנה (סופר), ח"א, כלל ח, פרט ב 39 פרט ה 51 24 פרט י 43 פרט יא 42 מרגליות הים, סנהדרין יח, ב 942 נו, ב, אות ח 29 אות י 35 מרומי שדה, סנהדרין נו, ב 37 שביעות לג, ב 182 לה, א 183 מרוחשת, ח"ב, ליקוטים, ס"י ח 148 מרכיב המשנה, הל' עדות א, א 192 הל' מלכים ט, יד 28 משא חיים (פאלאגי), מערכת ע, אות צד 158 מшиб מלחה, שו"ת, ח"א, ס"י א 51 משך חכמה, שמות כ, ז 29 משכנות הרועים, מערכת ג, אות מב 36 מערכת ע, אות לו 166 מערכת ש, אות נד 36 משנה הלוות, שו"ת, ח"ז, ס"י קטו 46 ס"י רגה 51 46 40 37 ח"ט, ס"י שטו 46 ס"י שנה 46 ס"י שנה 46 ס"י שזו 51 משנה למלה, הל' מלכים י, ב (הע' המגיה) 29 י, ז 29 24 משנה דברי אליעזר (ענעלאו), פרשה ו 20 פרק טז 23 משנה ר' אליעזר (טולידו), ח"א, חור"ם, ס"י כתט 54 ח"ב, מערכת ח, ס"י מא 187 מערכת ש, ס"י ז 187 משפט כהן, שו"ת, ס"י יג, הערות הרצ"י קויק 36 ס"י קמד 152 69 משפט עוזיאל, חור"ם, ס"י יג 205 201 197 196 ס"י יז 31 משפט שמואל, שו"ת, ס"י קכ 118

מפתח המקורות

- צפנת פענה, הל' מילה א, ו 49
 הלכות שבועות ט, ב 167
 צפנת פענה, על המורה (ירושלים תש"ך),
 בראשית, עמי' קצד-קזה 157
 קובץ הפסיקים לשוי"ע, חוי"ם, יז, א 114
 קול מבשר, שורית, ח"ב, ס"י כב 42
 ס"י מב 43
 קוק, ר' אברהם יצחק (ראיה: אגרות הראייה, אורח
 משפט, חכש פאר, משפט כהן, עזרת כהן, עין
 iah, עץ הדר, ערפלית טוהר, שימושות הראייה)
 קוק, ר' אברהם יצחק, המובא בשמו בתחוםין ג,
 עמי' 57 22 275
 קצות החושן, חוי"ם, כת, ס"ק ב 186
 ס"ק ג 176
 מו, ס"ק יז 144
 צו, ס"ק ג 186
 קמ, ס"ק ג 177
 ראנ"ת, שורית, ס"י קיא 88
 ראנ"ת, שורית, מים עמוקים, ח"ב, ס"י יח 190
 ס"י נג 99
 רדב"ז, על הרמב"ם, הל' שבועות א, יב 196
 הל' סנהדרין כו, ז 110
 הל' מלכים ד, א 70
 ד, ז 71
 רדב"ז, שורית, ח"ג, ס"י תתקמ"ב 145
 ח"ג, ס"י ב אלפיים עח 85
 ס"י ב אלפיים רכח 185
 ס"י ב אלפיים שכנו 128
 רד"ר, שורית, בית כ 31
 רוח חיים, אבות ה, י 37
 רחמים לחיים, על שורית הרשב"א, ח"ה, ס"י
 קצח 66 66
 רמ"א, יוז, רנץ, ב 90
 אה"ע, יא, ד 130 131
 יז, ו 156
 קטו, ו 146
 חוי"ם, יד, א 115 114
 טו, ד 204 200
 טו, ג 189
 כח 203
 כח, ב 193 186 185 179
 כח, ה 123
 כח, טו 135 127 1082
 לה, יז 155
 לו, כב 97
 עא, ח 189
 קסג, א 97
 רמ"א, שורית, ס"י י 38 34
- עין איה, ס"י טז 26
 עין ימין, חלק השו"ת, ס"י א 194
 עין משפט, חוי"ם, כת, טו 125
 עיר מקלט (ליידא), פרשת יתרון, אות ל 208
 עמוד הימני, ס"י ז 152
 ס"י יב 49
 עמי' סג 70
 עמי' עח 67
 עמי' כסן 43
 עמי' קעד 52
 עמי' קצד-קזו 43
 עמק הנציב, ספרי, ראה, עט 92
 עץ הדר (מהד' זולדן), פרק א 26
 פרק א, הערה 8 26
 פרק לח 22
 פרק מ 39 29
 פרק מא 39
 פרק מב 39 30
 עץ יוסף, חיבור על חוי"ם (כת"ז) 175
 עקדת יצחק, יתרון, שער מג 117
 ר' עקיבא איגר, הגהות לשוי"ע, יוז"ד רג, ו 205
 ר' עקיבא איגר, שורית, ס"י צד 130
 ס"י צט 130
 עורך השולחן, אה"ע, יא, טו 131
 הוי"ם, כת, ב 125
 עורך השולחן העתיק, מלכים עט, טו 38
 ערך ש"י, סנהדרין נז, ב 44
 ערפלית טוהר (ירושלים, תשמ"ג), עמי' צג 22
 עשרה מאמרות, חקור דין, חלק ג, פרק כא 20 17
 פאת השדה, מערכת ג, ס"י ז 45
 פאת שדר (מוני) שורית, ס"י קסה 69
 פני יהושע,קידושין סה, א 146
 פני יצחק (חריפ), חוי"ם, ס"י ז 183
 פני מבין, סנהדרין לג 112
 פני משה (כנבנישתי), ח"ב, ס"י סא 190 125
 פנים במשפט, חוי"ם, ס"י כת, אות ב 120
 פרחה מטה אהרן, שורית, ס"י פח 132
 פררי מגדים, יוז"ד, שער התערכות, ח"א, פרק
 א 39
 פרשת דרכיהם 29
 פתחי חסובה, חוי"ם, ט, ס"ק ג 53
 יז, ס"ק ה 114
 כת, ס"ק א 182
 ס"ק ה 204
 קעד, ס"ק א 108
 צדקה ומשפט, שורית, חוי"ם, ס"י ל 73
 ציז אליעזר, שורית, ח"ז, ס"י ג 211
 חי"ג, ס"י קה 31

פתח המקורות

ס"י יב	126 30
ס"י יג	133 129 126
ס"י יד	134
ס"י לג	147
ס"י ק	126
רמ"ץ, ש"ת, או"ח, ס"ד	114
ס"מ	37
רעק"א (ראה: ר' עקיבא איגר)	
ר"ש סידיליאו, על הירושלמי, שקלים ג	92
רש"ט (ראה: מהרש"ט)	
רש"ך (ראה: מהרש"ך)	
רש"ל (ראה: מהרש"ל)	
רש"ש, הגהות לسانהדרין נט, א	69
שב יעקב, ש"ת, ח"מ, ס"ב	114
שבות יעקב, ש"ת, ח"א, ס"ק מג	51
ס"קמו	182
ח"ב, ס"ק סז	108
ח"ג, ס"ק קמא	114
השביט, ש"ת, חלק ז, עמ' ד	30
שדה יצחק, ש"ת, ס"ט	31
שדי חמץ, אסיפת דיןדים, מערכת ג, אותן נה	29
	45 39 37
מערכת ה, אותן ג	112
מערכת ו, אותן לא	53
דברי חכמים, ס"מ	157
ס"עט	132 129
פתח השדה, מערכת ג, ס"י 1	39 29
שואל ומשיב, ש"ת, מהד' קמא, א, ס"מ מד	76
ס"קמו	120
ס"קפד	155
ס"ירל	53
ח"ג, ס"מ מא	178 177
שולחן ערוך, או"ח, קנו, א	207
יר"ד, רג, ו	205
רלט	205
רנץ, ב	94
אה"ע, יא, ד	135 130
קמ, יא	181
חר"מ, ב	149 98
ב, א	111
ג, יב	98
ח, ד	83
טו, ז	204 200
טו, ה	146
טז, ג	189
ין, י	111
כו, ב	110
שם אריה, ש"ת, ח"מ, ס"כ	74
שי למורה, על טור, ח"מ, הל' עדות, ס"א	167
193 192 188	
ס"ד 123 121 120 119	
шибורי טהרה, מערכת ח, אותן יט	187
ש"ד, יו"ד, רג, ס"ק ו	205
ח"מ, כת, ס"ק ג	194 186 185
lag, ס"ק טז	178
לה, ס"ק יא	155
לו ס"ק א	144
ס"ק י	144
לה, ס"ק ב	178
עו, ס"ק כג	189
עג, ס"ק לט	70
קבא, ס"ק, נא	178 177
ס"ק נב	178
רכב, ס"ק ב	177
שנו, ס"ק י	76
שלטי הגברים, על המרדכי, בבא קמא, פרק י	
ס"קמו	135
שלטי הגברים, על הריני, בבא בתרא, פרק י	
(כת, א)	69
ר' שלמה איגר, ש"ת, ח"ב, ח"מ, ס"א	155
שם אריה, ש"ת, ח"מ, ס"כ	74

מפתח המקורות

292–291 כרך ג, עמ' 146 293–292 כרך ג, עמ' 146 3 145 6–5 144 108 145 117 144 140 166 152 130 268 31 349 144 224 124 317 192 319–318 כרך ז, עמ' 188 320 145 321 144 343 122 377 116 227–226 כרך יג, עמ' 146 228 כרך יג, עמ' 170 אוסף וריהפטיג, עמ' קלוז-קלח 44	שmuות הראיה (כת"ז), יתרו, תרפ"ט 26 שער משפט, חוי"מ, סי' תה 56 שער יושר, שער ה 74 שער ה, פרק א 74 פרק ו 74 שרידי אש, שו"ת, ח"ב, סי' צב 37 סי' קד 43 חולצות אדם, עמ' נו 64 תוספות יום טוב, Baba Mezia א, א 177 סנהדרין ג, ו 170 ד, ה 171 170 תוספთא כפешטה (ליברמן), שקלים, עמ' 677–676 93 יבמות, עמ' 91 34–33 תורה שלמה, בראשית ב, טז, אות רל 17 שמות כא, א 22 אות ה–י 23 תורה שלמה, מילאים, כרך יז 49 23 22 20 19 54 תורה תמימה, בראשית ב, אות לט 26 יט, אות מב 21 שמות כא, אות רעז 54 26 תורת המלך, עמ' רפא 42 תורת חסד, שו"ת, סי' קנו 204 תורת מיכאל, שו"ת, סי' נה 43 תפארת יעקב (גוזנדייט), לחרים, כת, ה 124 תפארת ישראל, בכא בתרא ט, ז 112 תקפו של יוסף, שו"ת, ח"א, סי' ב 131–130 תשובה מהאהבה, שו"ת, סי' עו 182
קבצי תקנות פנקס קהילת ברלין, סימן 45, עמ' 86 87 86 29 שודא דדיינא, סי' יה 98 תקנות הגאנונים (טיקוצינסקי) (ראה: גאנונים) תקנות הדיון בbatis הדין בארץ ישראל, תש"ג, תק' נז–נה 169 תקנות הדיון בbatis הדין הרבניים בישראל, תש"ך 201 תק' עה 208 170 מקורות לתקנות, עמ' 170 170 33 תקנות העיר זאלקוווא, תק' מה (שי' בובר, קריה נשוגה, קראקה טרס"ג, עמ' 110) 111	
פסק דין רבנים כרך א, עמ' 72 172 כרך ב, עמ' 146 127 כרך ב, עמ' 146 210–209	